

Настанова зі стрільби і управління вогнем наземної артилерії (дивізіон, батарея, взвод, гармата)

Настанова зі стрільби і управління вогнем наземної артилерії (дивізіон, батарея, взвод, гармата) є основним доктринальним документом, який визначає порядок виконання заходів підготовки стрільби і управління вогнем, стрільби на ураження та управління вогнем артилерійських підрозділів. Положення, викладені у Настанові, слід застосовувати творчо, не допускаючи формалізму і шаблонності. Зміст і послідовність роботи артилерійських командирів і штабів залежать від обстановки, що склалася, наявності часу, рішень загальновійськового командира та вогневих завдань, які необхідно виконувати

НАСТАНОВА ЗІ СТРІЛЬБИ І УПРАВЛІННЯ ВОГНЕМ НАЗЕМНОЇ АРТИЛЕРІЇ

ДИВІЗІОН, БАТАРЕЯ, ВЗВОД, ГАРМАТА

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2023

УДК 358(477)
Н 32

Н 32 **Настанова зі стрільби і управління вогнем наземної артилерії (дивізіон, батарея, взвод, гармата).** — Київ: «Центр учбової літератури», 2023. — 222 с.

ISBN 978-611-01-2975-6

Настанова зі стрільби і управління вогнем наземної артилерії (дивізіон, батарея, взвод, гармата) є основним доктринальним документом, який визначає порядок виконання заходів підготовки стрільби і управління вогнем, стрільби на ураження та управління вогнем артилерійських підрозділів.

Положення, викладені у Настанові, слід застосовувати творчо, не допускаючи формалізму і шаблонності. Зміст і послідовність роботи артилерійських командирів і штабів залежать від обстановки, що склалася, наявності часу, рішень загальновійськового командира та вогневих завдань, які необхідно виконувати.

ISBN 978-611-01-2975-6

© «Центр учбової літератури», 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	8
ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	9
1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	11
1.1 Вогневі завдання та завдання стрільби	11
1.2 Види вогню артилерії	14
1.3 Умови виконання вогневих завдань	15
1.4 Способи визначення установок для стрільби	15
1.5 Порядок виконання вогневих завдань	16
2 ПІДГОТОВКА СТРІЛЬБИ І УПРАВЛІННЯ ВОГНЕМ	18
2.1 Організація стрільби і управління вогнем	18
2.2 Розвідка та визначення розвідувальних даних	23
2.3 Заходи з підготовки стрільби	25
2.3.1 Топогеодезична підготовка	25
2.3.2 Метеорологічна підготовка	27
2.3.3 Балістична підготовка	28
2.3.4 Технічна підготовка	33
2.4 Визначення установок для стрільби	34
2.4.1 Повна підготовка	35
2.4.2 Використання пристріляних поправок	39
2.4.3 Скорочена підготовка	50
2.4.4 Пристрілювання цілі	51
2.4.5 Окомірна підготовка	67
3 СТРІЛЬБА НА УРАЖЕННЯ ІЗ ЗАКРИТИХ ВОГНЕВИХ ПОЗИЦІЙ	70
3.1 Ураження нерухомих неспостережуваних наземних цілей	70
3.1.1 Загальні правила з ураження нерухомих неспостережуваних наземних цілей	70
3.1.2 Ураження ракетних підрозділів на позиціях	74
3.1.3 Ураження артилерійських підрозділів на ВП	74
3.1.4 Ураження живої сили і вогневих засобів	76
3.1.5 Ураження пунктів управління	78
3.1.6 Ураження вертольотів на майданчиках підскоку	78
3.1.7 Ураження складів та об'єктів військової інфраструктури	79

3.1.8	Ураження одиночних цілей	79
3.1.9	Коректування вогню під час стрільби на ураження неспостережуваних цілей	79
3.2	Ураження нерухомих спостережуваних наземних цілей	80
3.2.1	Ураження одиночних і групових цілей	80
3.2.2	Коректування вогню під час стрільби на ураження спостережуваних цілей	82
3.2.3	Особливості стрільби на руйнування	84
3.3	Ураження рухомих наземних цілей	87
3.3.1	Ураження колон	87
3.3.2	Ураження атакуючих (контратакуючих) підрозділів противника	88
3.4	Супроводжувальний вогонь	92
3.4.1	Вогневий вал	92
3.4.2	Послідовне зосередження вогню	93
3.5	Особливості ураження цілей високоточними боеприпасами	96
3.5.1	Особливості організації стрільби і управління вогнем ВТБ	96
3.5.2	Особливості розвідки та визначення розвідувальних даних	97
3.5.3	Особливості заходів з підготовки стрільби ВТБ	98
3.5.4	Особливості визначення установок для стрільби ВТБ	98
3.5.5	Ураження нерухомих цілей ВТБ	99
3.5.6	Ураження рухомих цілей ВТБ	99
3.5.7	Особливості стрільби ВТБ уночі	100
3.6	Особливості підготовки стрільби і ураження цілей підрозділами реактивної артилерії	101
3.6.1	Особливості підготовки стрільби	101
3.6.2	Особливості ураження нерухомих і рухомих наземних цілей	105
3.6.3	Дистанційне мінування	109
3.7	Стрільба вночі та в інших умовах обмеженої видимості	110
3.7.1	Особливості стрільби на ураження вночі та в інших умовах обмеженої видимості	111
3.7.2	Стрільба освітлювальними снарядами (мінами)	111
3.8	Стрільба запалювальними, димовими та агітаційними снарядами (мінами)	117
3.8.1	Стрільба запалювальними мінами	117
3.8.2	Стрільба димовими снарядами (мінами)	119
3.8.3	Стрільба агітаційними снарядами	120

4	СТРІЛЬБА НА УРАЖЕННЯ ПРЯМОЮ (НАПІВПРЯМОЮ) НАВОДКОЮ	123
4.1	Підготовка стрільби і управління вогнем прямою наводкою	123
4.2	Ураження цілей стрільбою прямою наводкою із гармат	124
4.2.1	Загальні правила з ураження цілей стрільбою прямою наводкою ...	124
4.2.2	Ураження нерухомих цілей під час стрільби гарматою	125
4.2.3	Ураження нерухомих цілей під час стрільби батареєю (взводом) ...	126
4.2.4	Ураження рухомих цілей під час стрільби гарматою	127
4.2.5	Ураження рухомих цілей під час стрільби батареєю (взводом)	130
4.2.6	Особливості стрільби на ураження із застосуванням приладних комплексів	130
4.3	Ураження цілей стрільбою ПТКР	131
4.3.1	Стрільба ПТКР у напівавтоматичному режимі управління	131
4.3.2	Особливості стрільби з протитанкової гармати ПТКР типу “Стugna”	132
4.4	Особливості стрільби прямою наводкою реактивної артилерії	132
5	ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТРІЛЬБИ І УРАЖЕННЯ ЦІЛЕЙ У РІЗНИХ УМОВАХ ВИКОНАННЯ ВОГНЕВИХ ЗАВДАНЬ	133
5.1	Ураження цілей у горах	133
5.2	Ураження надводних цілей	140
5.2.1	Ураження живої сили та вогневих засобів десанту	141
5.2.2	Ураження одиночних надводних цілей	144
5.3	Ураження цілей у населених пунктах	145
5.4	Стрільба під час застосування різних способів ураження противника	148
6	УПРАВЛІННЯ ВОГНЕМ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ	152
6.1	Управління вогнем під час виконання вогневих завдань стрільбою із закритих ВП	152
6.1.1	Загальні вимоги з управління вогнем під час виконання вогневих завдань стрільбою із закритих ВП	152
6.1.2	Обов’язки службових осіб дивізіону щодо управління вогнем	157
6.1.3	Постановка вогневих завдань і контроль їх виконання	160
6.2	Особливості управління вогнем під час виконання вогневих завдань стрільбою прямою (напівпрямою) наводкою	174
6.3	Особливості управління вогнем підрозділами реактивної артилерії	175

6.3.1 Постановка вогневих завдань	175
6.4 Особливості управління вогнем при стрільбі високоточними боєприпасами	177

ДОДАТКИ:

1 Безпечні віддалення своїх військ від цілі (ближньої межі групової цілі) при стрільбі на ураження	178
2 Зістрілювання гармат батареї (дивізіону) за допомогою ВПШС, визначення уточнюючих поправок до даних ПЗК та поправок на різнобій	180
3 Таблиці вирахуваних установок для стрільби дивізіону, батареї	183
4 Приклад розрахунку поправок і побудови графіка розрахованих поправок	187
5 Визначення топографічної дальності і довороту від основного напрямку аналітичним способом	193
6 Визначення коректур за допомогою сітки	196
7 Визначення установок для стрільби в дивізіоні з використанням даних “Бюлетеня ПГр”	197
8 Норми витрати снарядів для ураження неспостережуваних цілей	202
9 Порядок роботи службових осіб під час виконання вогневих завдань	208
10 Приклад управління вогнем протитанкового дивізіону під час виконання непланових вогневих завдань з ураження атакуючих танків противника стрільбою прямою наводкою	220

ВСТУП

Настанова зі стрільби і управління вогнем наземної артилерії (дивізіон, батарея, взвод, гармата) є основним доктринальним документом, який визначає порядок виконання заходів підготовки стрільби і управління вогнем, стрільби на ураження та управління вогнем артилерійських підрозділів.

Положення, викладені у Настанові, слід застосовувати творчо, не допускаючи формалізму і шаблонності. Зміст і послідовність роботи артилерійських командирів і штабів залежать від обстановки, що склалася, наявності часу, рішень загальновійськового командира та вогневих завдань, які необхідно виконувати.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Наземна артилерія – артилерія, яка призначена для ураження цілей, яка розташована на суходолі.

Ціль – об'єкт противника, який прийнятий до ураження.

Вогонь артилерії – узагальнена форма вогневого впливу по цілям внаслідок дії снарядів (мін) під час стрільби артилерії.

Стрільба артилерії – сукупність дій артилерійських командирів, штабів і підрозділів з виконання вогневих завдань.

Завдання стрільби – кінцева мета виконання вогневого завдання.

Вогневе завдання – завдання, яке вирішується вогнем артилерії.

Управління вогнем артилерії – цілеспрямована діяльність артилерійських командирів (начальників) і штабів щодо виконання вогневих завдань.

Ефективність вогню артилерії – ступінь відповідності результатів стрільби артилерії визначеному вогневому завданню.

Обслуговування стрільби артилерії – сукупність дій сил та засобів розвідки, які забезпечують визначення розвідувальних даних по цілях та координат розривів снарядів (мін), цілевказання та наведення, контролю результатів вогню.

Цілевказання – коротке, чітке та зрозуміле вказання місцезнаходження цілі (об'єкта).

Коректування вогню артилерії – внесення необхідних змін (коректур) в установки для стрільби за результатами обслуговування стрільби артилерії.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
АГ	Артилерійська група
АДТ	Активна ділянка тракторії
АР	Артилерійська розвідка
АСУНВ	Автоматизована система управління наведенням і вогнем
БМ	Бойова машина
БМП	Бойова машина піхоти
БП	Боєприпаси
БпАК	Безпілотний авіаційний комплекс
БпЛА	Безпілотний літальний апарат
БТР	Бронетранспортер
ВгВ	Вогневий вал
ВП	Вогнева позиція
ВПШС	Вимірювач початкової швидкості снаряда
ВТБ	Високоточний боєприпас
ГНЗВ	Глибокий нерухомий загороджувальний вогонь
ДАК	Далекомір артилерійський квантовий
ДВЗ	Десантні висаджувальні засоби
ДП	Дистанційний підричник
ДРГ	Диверсійна розвідувальна група
ДТ	Дистанційна трубка
ЕЗО	Електронні засоби обчислення
ЕОМ	Електронна обчислювальна машина
ЗВ	Зосереджений вогонь
ЗВП	Закрита вогнева позиція
ЗІЗ	Засоби індивідуального захисту
ЗПД	Засоби передачі даних
ЗРК	Зенітно-ракетний комплекс
КАВ	Коректувальник артилерійського вогню
КМУ	Командирська машина управління
КСП	Командно-спостережний пункт
КШМ	Командно-штабна машина
ЛЦД	Лазерний цілепоказчик-далекомір
МВг	Масований вогонь
МЗО	Механічні засоби обчислення
НЗВ	Нерухомий загороджувальний вогонь
ОВТ	Озброєння та військова техніка
ОН	Основний напрямок
ПАБ	Перископічна артилерійська бусоль

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
ПГр	Пристрілювальна гармата
ПДТ	Пасивна ділянка траєкторії
ПЗ	Поправка на зміщення
ПЗВ	Послідовне зосередження вогню
ПММ	Паливно-мастильні матеріали
ПНБ	Прилад нічного бачення
ПТКР	Протитанкова керована ракета
ПТРК	Протитанковий ракетний комплекс
ПУ	Пункт управління
ПУВ	Прилад управління вогнем
ПУВД	Пункт управління вогнем дивізіону
ПУВБ	Пункт управління вогнем батареї
РА	Реактивна артилерія
РЗВ	Рухомий загороджувальний вогонь
РЛС	Радіолокаційна станція
РРЦ	Розвідка рухомих цілей
РСЗВ	Реактивна система залпового вогню
СВЗ	Станція вітрового зондування
СіУВ	Стрільба і управління вогнем
СП	Спостережний пункт
ТР	Тактична ракета
ТС	Таблиці стрільби
ТС РГ	Таблиці стрільби для рівнинних і гірських умов

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стрільба і управління вогнем наземної артилерії повинна бути направлена на досягнення максимальної ефективності вогню в умовах обстановки, яка склалася.

Ефективність вогню артилерії досягається:

отриманням повних і точних даних про положення, розміри та характер цілей;

своєчасністю;

точністю;

раптовістю;

правильним вибором вогневих засобів та снарядів (мін);

призначенням доцільного порядку виконання вогневого завдання та способу обстрілу цілі.

Своєчасність вогню досягається:

постійною готовністю артилерійських підрозділів та підрозділів артилерійської розвідки до виконання вогневих завдань;

підтримкою постійної взаємодії із загальновійськовими підрозділами (частинами), яким додані (або підтримують);

безперервною розвідкою противника, місцевості та спостереженням за діями своїх військ;

своєчасним плануванням вогню та маневру артилерійських підрозділів і своєчасною постановкою (уточненням) їм завдань;

оперативним, стійким і скритим управлінням вогнем.

Точність вогню досягається:

застосуванням високоточних боєприпасів (далі – ВТБ);

своєчасним і ретельним виконанням у повному обсязі всіх заходів щодо підготовки стрільби і управління вогнем (далі – СіУВ);

застосуванням найбільш точних способів визначення установок для стрільби;

коректуванням вогню під час стрільби на ураження.

Раптовість вогню досягається:

прихованим розгортанням артилерійських підрозділів у бойовий порядок і маневром під час ведення бойових дій;

прихованою підготовкою вогню;

вибором найбільш доцільного часу для відкриття вогню;

відкриттям вогню на ураження без пристрілювання або за часом для забезпечення одночасного підризу снарядів всіх гармат біля цілі;

дотриманням правил скритого управління військами.

1.1. Вогневі завдання та завдання стрільби

1.1.1. Артилерійські підрозділи виконують *вогневі завдання* з:

ураження цілей з метою нанесення їм визначеного рівня безповоротних втрат, унаслідок яких цілі повністю або частково втрачають свою боєздатність;

ураження цілей з метою заборони виконання завдань противником, унаслідок чого цілі відмовляються від дій або втрачають можливість діяти; світлового забезпечення бою (бойових дій) загальновійськових підрозділів і стрільби артилерії вночі;

розповсюдження агітаційного матеріалу;
створення (пристрільовання) реперів;
цілевказання тощо.

Під час виконання вогневих завдань артилерійські підрозділи ведуть вогонь із закритих вогневих позицій (далі – ЗВП) або прямою (напівпрямою) наводкою.

Основним змістом вогневого завдання є призначення цілі та визначення завдання стрільби по ній.

1.1.2. *Завдання стрільби* призначають залежно від характеру цілі, часу на виконання вогневого завдання, наявності артилерії та босприпасів з урахуванням вимог збереження боєздатності своїх підрозділів.

Під час ураження цілей з метою нанесення їм визначеного рівня безповоротних втрат завданнями стрільби можуть бути: *знищення, подавлення, руйнування.*

Знищення цілі полягає в нанесенні їй таких втрат (пошкоджень), отримавши які, вона повністю втрачає свою боєздатність.

Подавлення цілі полягає в нанесенні їй втрат (пошкоджень) та в створенні таких умов, за яких вона тимчасово втрачає боєздатність, обмежується (забороняється) її маневр або порушується управління.

Показники та критерії оцінювання ефективності вогню артилерії залежно від завдань стрільби наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1
Показники та критерії оцінювання ефективності вогню артилерії залежно від завдань стрільби.

Ціль	Завдання стрільби	Показник ефективності стрільби	Критерій оцінювання
Одиночна	подавлення	Імовірність ураження цілі	не менше 50%
	знищення		не менше 70%
Групова	подавлення	Математичне сподівання числа уражених одиночних цілей зі складу групової цілі	не менше 30%
	знищення		не менше 50%

Руйнування цілі полягає в доведенні її вогнем артилерії до стану, непридатного для подальшого використання.

Під час ураження цілей з метою заборони виконання завдань противником завданнями стрільби можуть бути: *заборона дії, затримання або перешкоджання руху, недопущення просування, дистанційне мінування місцевості, виснаження, задимлення, засліплення, підпалювання.*

Заборона дії цілі полягає в нанесенні їй збитку, пошкоджень та створенні таких умов, за яких вона в певний період часу не зможе на потрібному рівні реалізувати свої бойові можливості або виконувати поставлені бойові завдання.

Затримання або перешкоджання руху полягає у вогневому впливі на підрозділи противника з метою недопущення їх висування та розгортання або руху в колонах.

Недопущення просування полягає у вогневому впливі на підрозділи противника з метою не допустити просування атакуючих (контратакуючих) танків, БМП, БТР та живої сили противника, порушити його бойові порядки і створити сприятливі умови для ураження противника зосередженим вогнем із ЗВП, стрільбою ВТБ та вогнем прямою наводкою.

Дистанційне мінування місцевості полягає у веденні вогню спеціальними касетними боеприпасами для встановлення прикриваючих і сковуючих мінних полів з метою обмеження маневру військ противника.

Виснаження полягає у періодичному веденні безсистемного “турбуючого” вогню обмеженою кількістю гармат і боеприпасів протягом встановленого часу з метою зниження рівня морально-психологічного стану і фізичних сил живої сили противника.

Задимлення противника полягає у встановленні димових завіс, задимленні окремих цілей (вогневих засобів, командних та спостережуваних пунктів тощо).

Засліплення противника полягає у створенні світлової завіси перед вогневими засобами та спостережними пунктами (СП) противника.

Підпалювання полягає у створенні осередків пожеж.

Під час світлового забезпечення бойових дій загальновійськових підрозділів і стрільби артилерії вночі завданнями стрільби можуть бути: освітлення місцевості, постановка світлових орієнтирів (створів).

Під час розповсюдження агітаційного матеріалу завданням стрільби є доставка агітаційного матеріалу в місця розташування противника.

Перелік вогневих завдань та поділ їх за завданнями стрільби наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Перелік вогневих завдань та завдань стрільби

№ з/п	Вогневі завдання	Завдання стрільби
1	Ураження цілей з метою нанесення їм визначеного рівня неповоротних втрат	знищення
		подавлення
		руйнування
2	Ураження цілей з метою заборони виконання завдань противником	заборона дії
		затримання або перешкоджання руху
		недопущення просування
		дистанційне мінування місцевості
		виснаження
		зادимлення
		засліплення
підпалювання		

Кінець таблиці 1.2

№ з/п	Вогневі завдання	Завдання стрільби
3	Світлове забезпечення бою (дій) загальновійськових підрозділів і стрільби артилерії вночі	освітлення місцевості постановка світлових орієнтирів (створів)
4	Розповсюдження агітаційного матеріалу	доставка агітаційного матеріалу в місце розташування противника
5	Створення (пристрільювання) реперів	створення репера пристрільювання репера
6	Цілевказання	позначення цілі (об'єкта, орієнтира) на місцевості

1.2. Види вогню артилерії

Під час виконання вогневих завдань з ураження цілей артилерія застосовує такі **види вогню**:

Вогонь по одиночній цілі – вогонь взводу або вогневого засобу, що ведеться самостійно прямою (напівпрямою) наводкою або із ЗВП, у тому числі й ВТБ.

Зосереджений вогонь (далі – **ЗВ**) – вогонь, що ведеться батареєю (дивізіоном) або одночасно декількома батареями (дивізіонами) по одній цілі (одиночній або груповій).

Нерухомий загороджувальний вогонь (далі – **НЗВ**) – суцільна вогнева завіса, що створюється на одному (одинарний НЗВ) або одночасно на декількох (глибокий НЗВ) рубежах перед фронтом атакуючого (контратакуючого) противника.

Рухомий загороджувальний вогонь (далі – **РЗВ**) – суцільна вогнева завіса, що створюється на одному (одинарний РЗВ) або одночасно на двох (подвійний РЗВ) рубежах на шляху руху танків (БМП, БТР) противника і послідовно переноситься на інші призначені рубежі з виходом основної кількості атакуючих (контратакуючих) танків (БМП, БТР) противника із зони вогню.

Послідовне зосередження вогню (далі – **ПЗВ**) – зосереджений вогонь по цілях, що знаходяться на одному рубежі перед фронтом і на флангах своїх атакуючих військ, який, з їх просуванням, послідовно переноситься на наступний рубіж. ПЗВ може бути одинарним, подвійним і потрійним (у разі ведення вогню одночасно по цілях відповідно на одному, двох, трьох рубежах).

Вогневий вал (далі – **ВгВ**) – суцільна вогнева завіса, що створюється по одному (одинарний ВгВ) або одночасно по двох (подвійний ВгВ) рубежах перед фронтом своїх атакуючих військ, яка, з їх просуванням, послідовно переноситься в глибину противника.

Масований вогонь (далі – **МВг**) – вогонь всієї або більшої частини артилерії загальновійськового угруповання військ, що ведеться одночасно по одній або декількох важливих цілях.

Артилерійські підрозділи самостійно застосовують такі **види вогню**:
дивізіон – зосереджений вогонь, одинарний рухомий загороджувальний вогонь і одинарний нерухомий загороджувальний вогонь;
батарея – зосереджений вогонь, одинарний НЗВ;
взвод або гармата¹ (міномет, бойову машину реактивної артилерії (далі – БМ РА), установка ПТКР) – вогонь по одиночній цілі.

Крім того, дивізіон може залучатись до ведення зосередженого і загороджувального вогню артилерійської групи, послідовного зосередження вогню, подвійного рухомого загороджувального вогню, глибокого нерухомого загороджувального вогню, вогневого валу та масованого вогню.

1.3. Умови виконання вогневих завдань

1.3.1. Кількість батарей (взводів, гармат), які залучаються до виконання вогневого завдання, залежить від характеру, важливості та розмірів цілі, дальності стрільби, завдання стрільби, а також від наявності часу та умов виконання вогневого завдання.

1.3.2. **Снаряд², підрильник і його установку** вибирають залежно від характеру цілі, завдання стрільби та умов виконання вогневого завдання.

1.3.3. **Вид стрільби і заряд** вибирають з урахуванням дальності стрільби, виду снаряда, типу і установки підрильника, характеру цілі та її місцезнаходження з таким розрахунком, щоб забезпечувалась найбільша уражаюча дія снаряда на ціль і був запас дальності, необхідний для завершення пристрілювання або для використання пристріляних поправок без зміни заряду. При стрільбі в горах, крім того, враховують можливість стрільби через верхів'я.

Під час ведення вогню з гармат застосовують *настильну* (при кутах підвищення до 20°), *нависну* (при кутах підвищення від 20° до 45°) та *мортирну* (при кутах підвищення більше 45°) стрільбу.

При настільній та нависній стрільбі найбільший або близький до нього заряд призначають для ураження відкрито розташованих броньованих цілей (танків, БМП, БТР, самохідних гармат тощо), а також під час ведення вогню снарядами з дистанційним підрильником (трубкою) і під час стрільби на рикошетах. У решті випадків призначають найменший або близький до нього заряд.

При мортирній стрільбі з гармат і стрільбі з мінометів заряд призначають відповідно до рекомендацій Таблиць стрільби.

1.4. Способи визначення установок для стрільби

Установки прицільних пристроїв (прицілу, рівня і довороту від основного напрямку) і підрильника (трубки), на яких відкривається вогонь, є **установками для стрільби**.

¹ Далі все, що надано для гармати – стосується також БМ РА, мінометів, ПТКР, якщо інше не обговорено окремо.

² Далі все, що надано для снаряда – стосується міни, якщо інше не обговорено окремо.

Способи визначення установок для стрільби:

повна підготовка;
використання пристріляних поправок;
скорочена підготовка;
пристрілювання цілі;
окомірна підготовка.

Установки, на яких ведеться стрільба на ураження, є **установками для стрільби на ураження**.

За будь-яких умов бойової обстановки дивізіон (батарея, взвод) повинен бути готовим до визначення установок для стрільби на ураження способом, який забезпечує найбільшу ефективність вогню.

Командир артилерійського підрозділу зобов'язаний уточнювати установки для стрільби після отримання більш точних даних про положення вогневої позиції (далі – ВП), командно-спостережного пункту (далі – КСП), цілі й умови стрільби, а також під час стрільби на ураження. Він повинен використовувати результати попередніх стрільб свого дивізіону (батареї) та інших батарей для уточнення установок під час стрільби по новій цілі.

1.5. Порядок виконання вогневих завдань

1.5.1. Під час визначення **порядку виконання вогневого завдання** встановлюють:

загальний час вогневого впливу на ціль;
кількість вогневих нальотів і вогневих спостережень, їх тривалість і розподіл за часом;
розподіл снарядів між вогневими нальотами та вогневими спостереженнями;
порядок ведення вогню: вогонь одиночними пострілами, методичний вогонь (серія методичного вогню), швидкий вогонь (серіями швидкого вогню), вогонь залпами.

Вогневий наліт – вогонь протягом обмеженого часу, який характеризується раптовим відкриттям і великою щільністю; може вестися швидким вогнем (якщо тривалість вогневого нальоту не встановлена) або починається швидким вогнем і продовжується методичним вогнем (якщо встановлена тривалість вогневого нальоту). У всіх випадках вогневий наліт розпочинають залпами батарей. При виконанні вогневого завдання дивізіоном, якщо дозволяє обстановка, час залпу кожної батареї визначають з урахуванням польотного часу снарядів з метою отримання їх одночасного розриву біля цілі.

Швидкий вогонь – ведення вогню однією або декількома гарматами (мінометами) з максимальною швидкострільністю без порушення режиму вогню. При веденні швидкого вогню кожна гармата (міномет) робить постріл по готовності.

Методичний вогонь – ведення вогню однією або декількома гарматами (мінометами) з рівними проміжками за часом між пострілами.

Вогонь залпами – одночасний вогонь з декількох гармат (мінометів, БМ РСЗВ).

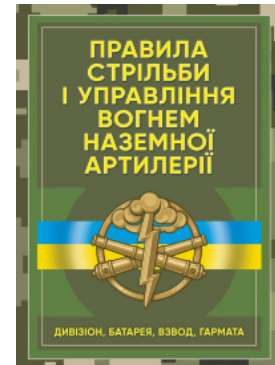
Рекомендована література

Керівництво з бойової роботи вогневих підрозділів артилерії

Бойовий статут артилерії сухопутних військ Збройних Сил України. Частина 2 (дивізіон, батарея, взвод, гармата)

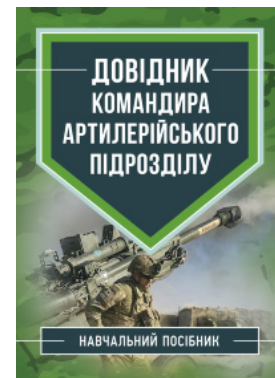
Правила стрільби і управління вогнем наземної артилерії (дивізіон, батарея, взвод, гармата)

Наказ ГК № 140 — Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів

Курс підготовки артилерії Збройних Сил України (бригада, дивізіон, батарея, взвод, гармата)

Довідник командира артилерійського підрозділу

WAR BOOKS
військова література

КУПИТИ